

4. Пик проявления заболевания в Джанкойском районе за исследуемые годы приходится на весенне-летний период – 88,71 % от общего количества вспышек болезни.

5. Активность эпизоотических очагов рожи свиней является наивысшей спустя 3-4 года после возникновения заболевания – 52,8 % от всех повторных вспышек.

Список литературы

1. Болезни свиней / В.А.Сидоркин, В.Г.Гавриш, А.В.Егунцова, С.П.Убираев / Под ред. В.А.Сидоркина. – М.: ООО «Аквариум-Принт», 2007. – 544 с. 2. Герега, В.В. Превентивна та лікувальна дія фактора перенесення проти бешихи свиней//Вісник БДАУ.– Біла Церква: БДАУ, 2001.– Вип.18. – С. 26-30. 3. Котельников, А.П. Некоторые аспекты стратегии иммунопрофилактики рожи свиней // Эффективное тваринництво. – 2006. – №1. – С. 55. 4. Кравців, Р., Злонкевич, Я. Інфекційні хвороби свиней. – Львів: Агро, 1999. – 272 с.

EPIZOOTOLOGICAL ANALYSIS AND ANTIEPIZOOTIC MEASURES CONCERNING SWINE ERYSIPELAS IN DZANKOY REGION OF THE CRIMEAN AUTONOMOUS REPUBLIC.

Polishchuk S.V., Plakhotnyuk E.V.

Crimean Agrotechnological University, Simferopol, AR Crimea

Regularities of swine erysipelas emergence depending on natural-and-geographic conditions and on season of the year are presented in the paper. Peculiarities of the manifestation of epizootic process have been studied. Indices, which characterize its intensity at swine erysipelas in Dzankoy region of the Crimean Autonomous Republic, have been analyzed.

УДК 619:636.7.8:616.995.428:615.285

ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРЕПАРАТУ «PRO MERIS DUO» ПРИ КТЕНОЦЕФАЛЬОЗІ СОБАК ТА КОТІВ

Пономаренко А.М., Клімчук О.О., Шкред М.А.

Харківська державна зооветеринарна академія

Пономаренко О.В.

Національний науковий центр «Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини», м. Харків

Вивчена ефективність нового інсектицидного препарату «Pro Meris Duo» при ктеноцефальозі собак і котів. Встановлена висока лікувально-профілактична ефективність препарату при даній інвазії.

Ктеноцефальоз (сіфонаптероз) – це хвороба, яка спричинюється паразитуванням на шкірі собак і котів бліх видів *Stenoccephalides canis*, Curt., 1826 (у собак) та *Stenoccephalides felis*, Bouche., 1835 (у котів) ряду Siphonaptera і характеризується свербежем, дерматитами, алопецією та схудненням тварин.

Блохи мають тенденцію до повсюдного поширення, завдаючи шкоди собакам, кішкам, а також людині. Вони можуть бути механічними та біологічними переносниками збудників хвороб. Слина бліх токсична та спричинює алергічний дерматит. Собака та котятка блохи є проміжними хазяями цестоди *Dipilidium caninum* і філярій собак *Dipetalonema reconditum* [2,3,4].

Небезпечність бліх для здоров'я тварин та їх власників не обмежується лише переносом гельмінтів. В Інституті зооморфології в Дюссельдорфі (Німеччина) були проведені дослідження, якими підтверджено можливість участі бліх у зараженні котів вірусом лейкемії [5]. Блохи також є одним із джерел зараження котів гамобартонелозом [6].

Згідно з даними міжнародної статистики блохи та кліщі (Acarini) є найбільш розповсюдженими переносниками зоонозів після комарів [3,5,6]. Потенційно кожна кішка, собака, кошеня чи цуценя можуть бути їх жертвою. Блошиний алергічний дерматит, гельмінтози, анемія – лише невелика частка діапазону хвороб,

які передаються блохами. У зв'язку з цим розробка заходів боротьби з ентомозами собак і котів має важливе значення [1,2,3,6].

Матеріали і методи. Дослідження проводились в умовах приватної клініки ветеринарної медицини, м. Харків. Матеріалом для проведення досліджень послужили собаки та кішки різних порід і вікових груп, які були інвазовані на ктеноцефальоз.

При клінічному обстеженні собак та котів щодо ектопаразитів застосовували загальноприйняті у ветеринарній практиці методи дослідження – огляд, пальпація, перкусія, аускультация, термометрія. Всього нами було обстежено 46 собак і 36 кішок різних порід віком від одного місяця до чотирьох років.

Зважаючи на те, що на наявність ураження блохами може вказувати також виявлення сегментів стьожкових гельмінтів, ретельно оглядали області промежини тварин, фекалії собак, котів і підстилку.

З метою виявлення фекалій бліх застосовували вологий паперовий тест, при якому шерсть вичісували на вологий папірець, де у вигляді червоних смужок помітна кров з фекалій бліх.

Проводили диференційну діагностику ктеноцефальозу від акарозів, ентомозів і дерматитів, при цьому наявність бліх дозволяла підтвердити діагноз.

У теперішній час на ветеринарному ринку України з'явився новий інсектицидний препарат «Pro Meris Duo», який є зручним у застосуванні методом «spot-on». Будь яких повідомлень щодо застосування даного препарату у вітчизняній літературі ми не виявили. Тому метою досліджень було вивчити лікувальну ефективність препарату «Pro Meris Duo» при ктеноцефальозі собак і котів. В якості порівняльної інсектицидної ефективності застосовували препарати «Advantix», «Адвантаж» та «Барс», які широко застосовуються у ветеринарній практиці.

У дослідах з вивчення інсектицидної ефективності препаратів використали 18 собак та 21 котів, хворих на ктеноцефальоз 7-8 тижневого віку, з яких умовно сформували шість дослідних груп.

Тварин першої (6 собак) та четвертої (7 котів) груп з лікувальною метою обробляли препаратом «Pro Meris Duo», який за допомогою спеціальної піпетки наносили на шкіру проміж лопаток, попередньо розгорнувши волосся. Препарат застосовували дворазово з інтервалом 8 тижнів.

Шість собак другої групи обробляли препаратом «Advantix», сім котів п'ятої групи – препаратом «Адвантаж», який призначений для цього виду тварин. За допомогою тюрника-піпетки, попередньо знявши захисний ковпачок, проколювали захисну мембрану піпетки та наносили препарат на шкіру проміж лопаток тварин. Ураховуючи вагу тіла м'ясоїдних застосовували тюрник-піпетку різного фасування, дворазово з інтервалом 8 тижнів.

Тварин третьої (6 собак) та шостої групи (7 котів) обробляли інсектоакарицидними краплями «Барс» для собак і котів. Кінчик ампули-крапельниці препарату зрізали і наносили краплі безпосередньо на шкіру повздовж хребта біля основи голови та проміж лопатками, а також на крупі.

Обстеження усіх дослідних тварин на наявність бліх проводили протягом перших трьох діб, а потім через 3, 5, 6, 7, 8 тижнів після лікування.

Результати досліджень. При обстеженні 46 собак і 36 котів, які мали ураження шкіряного покриву, блохи були виявлені у 18 собак (ЕІ – 39,1%) і 21 кішки (ЕІ – 58,3%). При цьому у п'яти собак (ЕІ – 10,9%) було встановлено одночасне ураження блохами і вошами (*Anaplyra gen. sp.*), а у трьох собак виявили ураження волососоїдами (*Trichodectidae*) (ЕІ – 6,52%). У чотирьох кішок з ознаками ураження шкіряного покриву встановили наявність бліх і вошей (ЕІ – 11,1%). Виявлені ектопаразити за морфологічними ознаками були віднесені нами до видів *Stenoccephalides canis*, *Trichodectes canis*, *Linognatus setotus* у собак та *Stenoccephalides felis* і *Linognatus setotus* – у котів.

Прививченні вікової сприйнятливості тварин встановлено, що частіше ектопаразити виявляються у молодих собак і котів віком від 3-4-х місяців до року. Наявність бліх виявляли як у короткошерстих, так і в довгошерстих порід собак і котів.

Найбільшу кількість бліх виявляли у котів у випадках, коли хазяї утримували тварин в антисанітарних умовах, великими групами як у квартирах, так і в приватних оселях.

При вивченні сезонності захворювання тварин встановлено, що значна кількість ектопаразитів (бліх, вошей, волосоїдів) спостерігалася наприкінці літа та восени. Ектопаразитів у цю пору року виявили у 14 з 18 хворих собак (ЕІ – 77,7%) та у 15 з 21 уражених кішок (ЕІ – 74,4%).

У подальшому було проведено вивчення інсектицидної ефективності при ктеноцефалозі собак у котів препарату «Pro Meris Duo» у порівнянні з препаратами «Advantix» у собак, «Адвантаж» у котів та інсектоакарицидними краплями «Барс». Результати досліджень наведені в таблицях 1 і 2.

Таблиця 1 – Ефективність препаратів при ктеноцефалозі собак

Група	Кількість тварин у групі	Назва препарату	Термін спостереження та екстенсефективність препаратів, %					
			3 доба	3 тиж-день	5 тиж-день	6 тиж-день	7 тиж-день	8 тиж-день
1	6	«Pro Meris Duo»	100	100	100	100	100	83,3
2	6	«Advantix»	100	100	100	83,3	66,6	50,0
3	6	«Барс»	100	83,3	50,0	50,0	33,4	33,4

З даних, наведених у таблиці 1 видно, що у собак першої дослідної групи протягом перших трьох діб, а також через 3, 5, 6, 7 тижнів після лікування, бліх не виявили. Екстенсефективність препарату «Pro Meris Duo» склала 100%. Лише через 8 тижнів в одного собаки (ЕІ – 16,7%) виявили наявність бліх.

У тварин другої дослідної групи, яких обробляли препаратом «Advantix», протягом перших трьох діб, а також через 3 і 5 тижнів після лікувальної обробки, бліх не виявляли. При дослідженні через 6 тижнів виявили наявність бліх у двох собак (ЕІ – 16,7%). Через 7 тижнів після лікування бліх виявили у двох собак (ЕІ – 33,4%), а через 8 тижнів після застосування препарату «Advantix» блохи були виявлені у трьох собак (ЕІ – 50,0%).

У собак третьої дослідної групи, яких обробляли краплями «Барс», протягом перших трьох діб бліх не виявили. Проте, вже через 3 тижні в одного собаки (ЕІ – 16,7%) виявили наявність бліх. При дослідженні через 5 і 6 тижнів виявили наявність бліх у трьох собак (ЕІ – 50,0%). Через 7 і 8 тижнів після лікування бліх виявили у чотирьох собак (ЕІ – 66,6%).

Результати досліджень показали, що препарат «Pro Meris Duo» попереджає захворювання собак на ктеноцефалоз протягом 7-ми тижнів, препарат «Advantix» – протягом 5-ти тижнів. Інсектоакарицидні краплі «Барс» є менш ефективними у боротьбі з ктеноцефалозом м'ясоїдних. Застосування крапель «Барс» попереджало напад бліх лише протягом перших трьох тижнів.

Практично аналогічні результати були отримані нами при вивченні порівняльної інсектицидної ефективності препарату «Pro Meris Duo» при лікуванні хворих на ктеноцефалоз кішок, що наведені у таблиці 2.

Таблиця 2 – Ефективність препаратів при ктеноцефалозі котів

Група	Кількість тварин у групі	Назва препарату	Термін спостереження та екстенсефективність препаратів, %					
			3 доба	3 тиж-день	5 тиж-день	6 тиж-день	7 тиж-день	8 тиж-день
4	7	«Pro Meris Duo»	100	100	100	100	100	85,7
5	7	«Адвантаж»	100	100	100	71,4	57,1	57,1
6	7	«Барс»	100	71,4	42,9	42,9	42,9	42,9

З даних, наведених у таблиці 2, видно, що препарат «Pro Meris Duo» попереджає захворювання котів на ктеноцефальоз протягом 7-ти тижнів. ЕЕ препарату на 8-му тижні після лікування склала 85,7%. Застосування препарату «Авантаж» попереджало напад бліх протягом 5-ти тижнів. ЕЕ препарату на 6-му тижні склала 71,4%, на 7-8-му – 57,1%. Застосування інсектоакарицидних крапель «Барс» попереджало напад бліх лише у перші три тижні після обробки хворих кішок. Ефективність препарату наприкінці 3-го тижня після лікування склала 71,4%, з 6-го по 8-й тиждень – 42,9%.

Таким чином, нами встановлено, що інсектицидна ефективність випробуваних препаратів була неоднаковою. Найбільш ефективним виявився препарат «Pro Meris Duo».

Висновки. 1. Ктеноцефальоз собак і котів є дуже поширеним у Харкові. ЕІ в собак з патологією шкіри в середньому склала 39,1%, у котів – 58,3%. Частіше ектопаразитів виявляли у молодих собак і котів віком від 3-4-х місяців до року. Наявність бліх спостерігали наприкінці літа та восени. ЕІ у собак у цю пору року склала 77,7%, котів – 74,4%.

2. Встановлена висока ефективність препарату «Pro Meris Duo», екстенсефективність цього препарату склала 100%. Препарат попереджав захворювання на ктеноцефальоз собак і котів протягом 7-ми тижнів.

3. Застосування препаратів «Advantix» і «Авантаж» попереджало зараження на ктеноцефальоз у собак і котів протягом 5 тижнів. Застосування крапель «Барс» попереджало напад бліх лише протягом перших 3-х тижнів.

Список літератури

1. Аббасов, Т.Г. Препараты из группы пиретроидов для борьбы с ectoparasитами животных [Текст] / Т.Г.Аббасов, В.А. Поляков // Ветеринарная патология. – 2005. – № 2 (13). – С. 79-83. 2. Головнина, О.В. Арахноэнтормозы мелких домашних животных и методы борьбы с ними [Текст] / О.В.Головнина // Ветеринарная патология. – 2007. – № 2 (21). – С. 195-197. 3. Машкей, И.А. Арахноэнтормозы собак та кішок України [Текст] / И.А. Машкей // Проблеми ветеринарного обслуговування дрібних домашніх тварин. – К., 1998. – С. 14-16. 4. Патерсон, С. Кожные болезни собак [Текст] : пер. с англ. / С. Патерсон. – М.: Аквариум, 2000. – 176 с. 5. Eckert, J. Zur Bedeutung von Hund und Katze in den Infektketten parasitärer Zoonosen in Europa [Text] / J. Eckert // Wien. Tierarztl. Mschr. – 1988. – Т. 75, № 12. – С. 457-465. 6. Maggy, A. Успехи в изучении блох и меры борьбы с ними [Text] / A. Maggy, B. Fisher // WALTHAM FOCUS. Международный журнал по ветеринарной медицине мелких домашних животных. – WALTHAM, 1999. – Т. 9, № 3. – Р. 9-14.

EFFICIENCY OF THE PREPARATION «PRO MERIS DUO» AT CTENOCEPHALOSIS OF DOGS AND CATS

Ponomarenko A.N., Klimchuk O.A., Shkred M.A.

Kharkiv State Zooveterinary Academy

Ponomarenko O.V.

National Scientific Center «Institute of Experimental and Clinical Veterinary Medicine»,
Kharkiv

Efficiency of the new insecticidal preparation «Pro Meris Duo» at ctenocephalosis of dogs and cats has been studied. High treatment and prophylactic effect of the preparation at this invasion has been determined.